

JAARVERSLAG 2017

COMMISSIE MEIJERS

PERMANENTE COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN IN
INTERNATIONAAL VREEMDELINGEN-, VLUCHTELINGEN-
EN STRAFRECHT

Inhoudsopgave

Inleiding	3
2. Leeswijzer	4
3. Samenvatting jaarverslag 2017	5
4. Activiteiten subcommissies	8
1) Privacy en non-discriminatie	8
2) Institutioneel recht	9
3) Asielrecht	10
4) Vreemdelingenrecht	14
5) Strafrecht	17
Overzicht Leden	19
Overzicht adviezen	21

Inleiding

2017 was voor de Commissie Meijers (hierna ook de Commissie of de CM) een jaar met bijzondere aandacht voor privacy problemen in en rond (voorgestelde) Europese regelgeving en beleid. De doelstelling van de CM is al vanaf de oprichting: het bevorderen van de democratische rechtstaat in de Europese samenwerking op alle rechtsterreinen op het gebied van a) openbare orde en democratische besluitvorming, b) toegang tot de rechter en c) bescherming van fundamentele rechten.

De Commissie Meijers geeft ongeraagd en gevraagd adviezen aan de Eerste en Tweede kamer en aan instellingen van de Europese Unie, waaronder het Europees Parlement en de Europese Commissie. Verder publiceert de Commissie Meijers rapporten en artikelen over onderwerpen op bovenvermelde gebieden die zorgen baren of anderszins kritische aandacht verdienen.

Bijzondere aandacht had in 2017 het voornemen verschillende databases uit te breiden of te vormen. Dat betrof onder andere het Europees Systeem voor reisinformatie en –autorisatie (ETIAS), het Europees Strafrechtregister Informatiesysteem (ECRIS) en de aanvulling daarop voor gecentraliseerde databases ECRIS-TCN waarmee zichtbaar wordt welke informatie per land beschikbaar is over veroordeling van derdelanders en staatlozen. De Commissie heeft gewezen op de mogelijke negatieve gevolgen voor die derdelanders en op problematische mensenrechtelijke aspecten.

Voorts heeft de Commissie zich bezig gehouden het toezicht op EU- instanties en betere informatie voor nationale parlementen. Ook werd kritisch commentaar geleverd op problematische aspecten van Europese antiterrorisme maatregelen zoals bevroering en confiscatie van criminele gelden en op de vierde anti-witwasrichtlijn.

Het doet de Commissie deugd dat zij kan wijzen op het feit dat veelvuldig wordt verwezen naar haar adviezen en rapporten, dat gebruik wordt gemaakt van haar adviezen en commentaren door zowel het nationale parlement, als door EU-gremia en wetgevers en beleidsmakers in andere lidstaten.

Vermelding verdient de succesvolle samenwerking met het College voor de Rechten van de Mens. De Commissie heeft daartoe een paper meegeschreven over de afspraken tussen de EU en derde landen over migratie onder de titel "Human Act or Devil's Pact". Centraal stond het mensenrechtelijk perspectief. Tevens werd een mensenrechtelijke meetlat geformuleerd ter toetsing van toekomstige soortgelijke afspraken. Samen werd over het onderwerp een conferentie met gezaghebbende sprekers belegd en de Commissie heeft daarvan verslag gedaan.

Ik spreek hierbij mijn grote waardering uit voor de wijze waarop ook in 2017 veel leden van de Commissie Meijers volstrekt belangeloos veel tijd, inzet en deskundigheid hebben geïnvesteerd in overleg, analyses en het concipiëren van rapporten en adviezen. Die waardering en dank gelden ook voor de prestaties van het krap bemeten maar in 2017 weer voortreffelijk werk leverend secretariaat.

Ten slotte dank aan alle aan het einde van dit verslag genoemde subsidiënten. Zonder die financiële bijdragen zou de Commissie Meijers niet kunnen bestaan.

Prof. Mr. Theo de Roos
Voorzitter

2. Leeswijzer

Dit jaarverslag gaat uitvoerig in op alle activiteiten van de Commissie Meijers, met zoveel mogelijk vermelding van voor mededeskundigen en gebruikers nuttige nadere informatie. Omdat het de Commissie bekend is dat voor een aantal geïnteresseerden lezing van het gehele jaarverslag een niet evenredige belasting van hun tijd vormt, volgt daarvoor een samenvatting en globaal overzicht. Voor degenen voor wie de activiteiten van de Commissie deel uitmaken van hun (professionele) bestaan volgt daarna het uitgebreide jaarverslag.

3. Samenvatting jaarverslag 2017

Privacy en non-discriminatie

De ePrivacy richtlijn betreft internetgebruik inclusief cookies en spam. De voorgestelde richtlijn gaf de CM aanleiding om in een brief aan de Eurocommissaris te pleiten voor meer waarborgen voor het briefgeheim in elektronische communicatie. Die brief van de CM is onderwerp geweest van overleg tussen Tweede Kamer en de Minister van Economische zaken op 21 februari 2017. De minister heeft de conclusies van de CM voor een deel omarmd en gaf aan dat aanvullende EU-wetgeving ook door hem nodig wordt geacht.

Personal Name Record (**PNR**) is een verzameling reisgegevens die bij vliegverkeer al te beschikking moeten worden gesteld aan wetshandhavers. Voorstellen om dat ook te doen voor andere vormen van internationaal vervoer vonden bij de CM een kritisch onthaal. Deze voorstellen zijn wellicht in strijd met het geldende EU-recht en de CM heeft aangegeven met welke beperkingen rekening zou moeten worden gehouden. Verder acht de CM een preventieve privacy-effectbeoordeling en een noodzakelijkheids- en evenredigheidstest op zijn plaats. Bovendien moeten alleen terrorisme gerelateerde gegevens per geval kunnen worden opgevraagd. De notitie van de CM is desgevraagd besproken met ambtenaren van het Ministerie van Veiligheid en Justitie en gebruikt door de European Passengers' Federation om vragen te stellen aan de Europese regeringen over de legaliteit en de verenigbaarheid met het EU-recht.

De voorziene **Parlementaire Controlegroep Europol** (joint Parliamentary Scrutiny Group (**JPSC**)) gaat de controle (ex art 51 Europol-verordening) van het Europees Parlement en de nationale parlementen op Europol operationaliseren en waarborgen. De CM heeft in een notitie gepleit voor:

- betere procedureregels
- vermelding doelstellingen parlementaire controle.

De CM stelt voor een kleine groep parlementsleden in stelling te brengen en vooraf te regelen in welke gevallen Europol zich op vertrouwelijkheid mag beroepen. De notitie heeft geleid tot een gedachtewisseling op uitnodiging van Eerste en Tweede Kamer en is ook in Brussel gebruikt.

Informatievoorziening van de EU aan de parlementen en het publiek

De CM bestrijdt het standpunt van de parlementaire advocaat dat enerzijds de richtsnoeren voor de transparante werking onverenigbaar zijn met het Unierecht en dat tegelijkertijd de naleving ervan door het Unierecht is geboden. Unierecht vereist volgens de CM dat alle nationale regelgeving en administratieve praktijken in lijn zijn met de Europese verdragen.

De CM beveelt aan de nationale parlementen samen te laten werken om transparantie-schendingen van de Raad aan te kaarten, welk advies door het Nederlandse parlement is omarmd. In oktober 2017 was de CM vertegenwoordigd op een openbare bijeenkomst over dit onderwerp en is vanuit de Tweede Kamer gevraagd aan de CM om expertise over dit onderwerp te delen.

De CM heeft steun uitgesproken voor (initiatief) wet **informatiepositie Staten-Generaal inzake de EU** van de parlementleden Maij (PvdA) en Mulder (VVD) en heeft enkele verbeterpunten aangedragen. De CM heeft meegewerkt aan een daartoe opgesteld position paper dat weer uitmondde in een door 26 kamers in 18 EU-landen ondertekende brief oproepend tot verbetering van de transparantie. Een bijdrage is geleverd aan het onderzoek van de Europese Ombudsman over dit onderwerp met uiterst kritisch bevindingen.

In het tussenrapport van 21 juni 2018 van de Staatscommissie parlementair stelsel wordt positief verwezen naar door de CM in vele voorgaande jaren maar ook in 2017 aangedragen verbeterpunten.

Asielrecht

Samenwerking CM en College voor de rechten van de mens

Mede op basis van het door de CM opgesteld paper 'Humans Act or Devil's pact' is door het College en de CM een conferentie georganiseerd over de mensenrechtelijke aspecten van de afspraken tussen EU en derde landen over migratiebeheersing. Het paper is net als alle overige schriftelijke uitlatingen van de CM te vinden op haar website. De CM pleit voor een mensenrechtelijke meetlat voor dit soort afspraken over migratiebeheersing en waarschuwt uitdrukkelijk voor het teloorgaan van essentiële rechten voorvloeiend uit het Vluchtelingenverdrag.

Het Europees Gemeenschappelijk asielstelsel

De CM schreef in 2016 een commentaar op de voorgestelde herzieningen van de Dublinverordening, de Procedure- en de Kwalificatieverordening en nam desgevraagd deel aan de onderscheidende contactgroepen van de rapporteurs van het Europees Parlement over deze onderwerpen. Voornaamste punten van de CM:

- Blijvend verplicht onderscheid tussen vluchtelingen status en subsidiaire bescherming leidt tot langdurige onzekerheid van de betrokkenen.
- Een verplichte behandeling van een land als veilig derde land (ook als dat land geen partij is bij het vluchtelingenverdrag!) gaat voorbij aan de specifieke omstandigheden van individuele gevallen.
- De op zich toe te juichen unificatie van opvangomstandigheden leidt doordat er ook de mogelijkheid van sancties tegen doorreizen zijn opgenomen tot twijfel over de verenigbaarheid met het Handvest van de EU en de jurisprudentie van Hof en ECtHR.
- De CM heeft zich te weer gesteld tegen het Raadsvoorstel dat langdurige opvang zonder verstrekking van enige financiële middelen mogelijk zou maken. Onder verwijzing naar de zeer problematische ervaringen in het opvangkamp Heumensoord bij Nijmegen in 2015/16 is gesteld dat deze situatie in strijd is met de opvangrichtlijn 2013/33. Door leden van het Europese parlement is het standpunt van de CM omarmd.

Acties CM naar aanleiding van formatieonderhandelingen 2017.

- De CM heeft in een brief gewezen op tal van essentiële juridische en praktische voorwaarden voor eventueel een regeerakkoord op te nemen steun voor 'Turkije-deals' (veiligheid, stabiliteit, oplossing voor afgewezen asielzoekers) en voor 'external processing'.

De toen aan de gang zijnde formatie is met name gestrand op deze punten.

Reactie CM op regeerakkoord

- **Verhinderen binnenkomst migranten in Europa.**

De wens op vluchtelingen niet meer spontaan naar Europa te laten komen vooronderstelt de aanwezigheid van veilige derde landen en vraagt om verdragen die democratisch en juridisch toezicht door nationale en Europese instellingen mogelijk maken.

- Weer terugbrengen van uit zee opgepikte migranten naar het land van vertrek zonder zekerheid over toekomst van die migranten en zonder identificatie en mogelijke aanvang asielpcedure levert refoulement op.

- **Migratiecriminaliteit** kan beter bestreden worden door verbeterde internationale samenwerking dan door het juridisch gecompliceerde voorstel om berechting door een internationaal hof mogelijk te maken.
- Voorgestelde **maatregelen tegen asielshoppen** kunnen niet los gezien worden van verbeteringen en handhaving van verdelingsafspraken en zorgen voor verbetering van de asielopvang in die EU-landen die in dit opzicht een absoluut minimumstandaard hanteren.
- Een nader onderzoek naar de effecten van de rechtshulp in asielzaken is noodzakelijk alvorens te bezien of **het voornemen om rechtshulp alleen te bekostigen bij een voornemen tot afwijzing van het asielverzoek** de kwaliteit van de rechtshulp niet zal ondermijnen.
(Over deze punten is op 11 december 2017 door de CM met Staatssecretaris Harbers op diens verzoek gesproken.)
- **Modernisering nationaliteitsrecht** door verruiming mogelijkheden meerdere nationaliteiten voor eerste emigranten en immigranten maar beperking voor volgende generaties tot een nationaliteit. De CM heeft gewezen om de beperking van ontnemingsmogelijkheden door artikel 7 van het Europees verdrag inzake nationaliteit, op het feit dat dat de verplichte keuze in Duitsland tot serieuze problemen heeft geleid en weer is afgeschaft.
De CM adviseert het *ius soli* te verankeren en niet vast te houden aan het uitgangspunt dat meervoudige nationaliteit ongewenst is omdat daadwerkelijke nadelen minimaal zijn en het vasthouden eraan een groep Nederlanders diskwalificeert.
- Toetreding tot Het **Europees Openbaar Ministerie** (EOM) wordt in het regeerakkoord afhankelijk gesteld van het blijven bestaan van het opportuniteitsbeginsel voor het Nederlands openbaar ministerie, het blijven bestaan van alle EVRM-waarborgen en toezicht/controle op politieke en rechterlijke autoriteiten. Het CM adviseert deze criteria zonder meer in acht te nemen en nu geen parlementaire maar alleen disciplinaire controle op het werk van het EOM mogelijk is, eisen te stellen aan het kenbaar zijn beleidsregels en administratieve regelingen. Aan fundamentele aspecten van rechtsbescherming en rechterlijke controle moet worden vastgehouden (t.a.v. grensoverschrijdende onderzoeken van het EOM).

Rechtspraak

Op 1 februari 2017 (Raad van State, 201606592/1/V2, 1 februari 2017, Afdeling Bestuursrechtspraak, ECLI:NL:RVS:2017:210) heeft de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een uitspraak gedaan in lijn met de Notitie 'Note on an EU list of safe countries of origin, Recommendations and amendments' van de CM.

Vreemdelingenrecht

ETIAS (Europees systeem voor reisinformatie en autorisatie). Het systeem beoogt registratie van personen die de EU binnen willen komen en geen visumplicht hebben. De CM heeft met name de volgende kanttekeningen:

- Het recentelijk goedgekeurde Entry-Exit systeem met het uitbreidingvoorstel voor Eurodac doet de vraag rijzen of deze extra dataverzameling opportuun is.
- Er zijn voldoende waarborgen en effectiviteit en doeltreffendheid staat ter discussie.
- ETIAS kan leiden tot grootschalige elektronische risicoprofilering met gevolgen voor de toelating zonder adequate opties om een eventuele onjuistheid hiervan aannemelijk te maken.

Inmiddels is er een akkoord bereikt tussen de Europese instellingen over ETIAS.

ECRIS-TCN Het voorstel over uitbreiding van het systeem van uitwisseling van strafrechtelijke gegevens uit nationale strafregisters ook voor niet EU-burgers, zowel derdelanders als staatlozen.

De CM formuleerde een aantal vragen die via de commissie voor Veiligheid en Justitie aan de Minister dan Veiligheid en Justitie zijn voorgelegd en heeft ook een uitgebreide in het Engels gestelde notitie gepubliceerd. Voornaamste punten van kritiek:

- Unieburgers tevens de nationaliteit bezittend van een derde land en die buiten de Unie wonen worden niet gelijk behandeld ten opzichte van de overige Unieburgers; dus eerste en tweede klasse burgers van de Unie.
- Het systeem zal niet alleen persoonsgegevens bevatten maar ook biometrische gegevens en biedt door de combinatie daarvan met strafrechtelijke gegevens ernstige risico's voor de rechtspositie van de betrokkenen.

Het Europees parlement heeft zich ten slotte op het standpunt gesteld dat EU onderdanen in dit voorstel niet thuis horen en de Raad heeft ten slotte voorgesteld om ook EU-burgers met een dubbele EU-nationaliteit op te nemen om zo ongelijke behandeling te voorkomen.

Een eindstadium van de behandeling van het voorstel is nog niet bereikt.

Strafrecht

Antiwitwasrichtlijn De CM steunt het voorstel van een antiwitwasrichtlijn van de Europese Commissie omdat meer samenhang in maatregelen nodig is, maar geeft in overweging onderdelen te her-overwegen mede in het licht van het evenredigheidsbeginsel (artikel 5, lid 4 VEU). De strafbaarstelling van witwassen op EU-niveau gaat verder dan de bestaande internationale verplichtingen en vraagt om meer waarborgen voor verdachten. De CM acht de verplichting tot strafbaarstelling van witwassen alleen juist als het gaat om de bestrijding van ernstige criminele gedragingen (met een grensoverschrijdend element). Desgevraagd is met een vertegenwoordiger van de CM overleg gevoerd door de rapporteur van het Europees Parlement.

Bevriezing en confiscatie van goederen

In tegenstelling tot de vorige richtlijn houdt het onderwerp van een nieuwe verordening inzake wederzijdse erkenning van bevelen tot bevriezing en confiscatie in, zonder dat sprake is van een veroordeling.

De CM constateert in een notitie daarover dat in de eerste plaats een solide onderbouwing van het voorstel ontbreekt en verder niet duidelijk is dat de in het ontwerp opgenomen rechtsmiddelen tegen confiscatie zonder veroordeling in de praktijk effectief kunnen zijn.

In geval van bevriezing of confiscatie onder derden moeten naar het inzicht van de CM deze derden hun vorderingen niet alleen bij een rechter in de uitvoeringsstaat maar ook in de beslissingsstaat kunnen aanbrengen.

Erkenning van beslissingen tot confiscatie dan wel bevriezing kunnen volgens het ontwerp worden geweigerd als sprake is van schending van het *ne bis in idem* beginsel, maar deze weigeringsgrond is volgens de CM in het ontwerp onvoldoende gedefinieerd c.q. uitgewerkt.

Ten slotte beveelt de CM aan om bij de evaluatie van het instrument ook expliciet op te nemen van de gevolgen ervan m.b.t. grondrechten.

Het commentaar van de CM is desgevraagd toegelicht aan betrokken Europese wetgevingsambtenaren en gebruikt in het Europees Parlement.

4. Activiteiten subcommissies

1) Privacy en non-discriminatie

Regels over ePrivacy

De ePrivacy richtlijn geeft specifieke privacy-regels voor het internet, bijvoorbeeld over email, cookies en spam. Hierbij gaat het over het briefgeheim en het communicatiegeheim: de ePrivacy richtlijn verbiedt telefoonmaatschappijen en internet access providers om communicatie af te luisteren en af te tappen. Verder bevat de ePrivacyrichtlijn onder andere regels over spam en marketing-telefoontjes.

In januari van 2017 werd de ePrivacy verordening verwacht, maar delen van de tekst waren al eerder uitgelekt. De Commissie Meijers nam van de gelegenheid gebruik om in een brief aan de Eurocommissaris een paar belangrijke punten aan te snijden. Eén van de belangrijkste was het waarborgen van het briefgeheim in elektronische communicatie. Volgens de Commissie Meijers wordt dit recht niet voldoende beschermd door de Algemene Verordening Gegevensbescherming, die handelt over de eerlijke verwerking van persoonsgegevens. Het is daarom noodzakelijk om een krachtig en effectief recht te behouden in toekomstige ePrivacyregels en -voorschriften.

De Commissie uitte verder haar bezorgdheid over de bescherming van fundamentele rechten in de verordening. Sommige bepalingen waren te vaag. Het zou nuttig zijn als het ePrivacy regime verwijst naar alle betrokken grondrechten, waaronder de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de bescherming van persoonsgegevens, de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van gedachten.

Eurocommissaris en tevens vicevoorzitter van de Europese Commissie de heer Ansip reageerde met een brief nadat het voorstel was verschenen. Volgens hem zouden de voorgestelde regels de gevoeligheid en de behoefte aan vertrouwelijkheid van zowel de communicatie-inhoud en metadata erkennen. Het voorstel van de Europese Commissie zou een algemeen verbod hebben om elektronische communicatie te verstoren, zoals afluisteren, aftappen, opslaan, bewaren, scannen of andere soorten van onderschepping, surveillance of verwerking van gegevens van elektronische communicatie, door andere personen dan de eindgebruikers.

Tijdens het algemeen overleg op 21 februari heeft het Tweede Kamerlid Gesthuizen (SP) de minister gevraagd om in te gaan op de brief van de Commissie Meijers.

[Op 19 mei heeft de minister van de Economische Zaken in de geannoteerde agenda van de Telecomraad](#) die op 9 juni 2017 plaatsvond gereageerd op de brief van de Commissie Meijers. Hij stelt dat het communicatiegeheim erg belangrijk is en deelt de conclusie dat aanvullende wetgeving op Europees niveau nodig is, omdat dit fundamentele recht op grond van de AVG niet voldoende beschermd is. Ook moet de reikwijdte van het communicatiegeheim breed zijn, wat volgens hem goed tot zijn recht komt in het voorstel van de Europese Commissie.

Notitie over het gebruik van PNR gegevens in het openbaar vervoer

PNR staat voor Personal Name Record (Passagiersnamen Register), gegevens die personen geven als ze willen reizen, het zijn geen identiteitsgegevens maar gegevens over de reizen van personen, de reishistorie, de medepassagiers, de dieetwensen en dergelijke. Commerciële organisaties in de reissector moeten deze gegevens verzamelen en indien nodig beschikbaar stellen aan wetshandhavers, met waarborgen voor de privacy van deze personen. Er bestaan Europese regels voor het gebruik van PNR voor reizen met het vliegtuig. Al jaren is er een discussie over het nut en de noodzaak van het gebruik van PNR bij vlieg reizen.

In België worden deze EU-regels ook van toepassing gesteld op andere vormen van vervoer zoals internationale treinen, bussen en maritiem vervoer. De Commissie Meijers schreef een notitie over de verkenningen van de Belgische, Franse, Nederlandse en Britse vertegenwoordigers om een juridisch bindend instrument aan te nemen om het gebruik van PNR uit te breiden naar andere vormen van vervoer. De Commissie Meijers gaf in de notitie aan met welke juridische regels rekening moet worden gehouden en legde uit waarom de Commissie niet overtuigd is over de verenigbaarheid van deze regels met het EU-recht.

Verder stelt de Commissie Meijers dat in ieder geval, voordat beslissingen over dergelijke maatregelen worden genomen, een privacy-effectbeoordeling moet worden uitgevoerd zodat de strenge jurisprudentie van het Hof van Justitie over de grondrechten op privacy en gegevensbescherming en -toezicht ten behoeve van openbare orde gerespecteerd worden. Verdere problematische vragen hebben te maken met de duur van de opslag, de toegang en het gebruik door de overheid van deze gegevens. Het doel moet bovendien worden beperkt tot aan terrorisme gerelateerde misdrijven en de hoeveelheid van te verzamelen gegevens moet worden beperkt.

Gevoelige gegevens (ras, religie, politieke gezindheid, gezondheid of seksuele geaardheid) moeten worden uitgezonderd. Autoriteiten moeten de vervoerders per geval vragen om de gegevens, in plaats van op verzoek de mogelijkheid te krijgen gegevens uit databases te halen. Er moet een duidelijk beperkte bewaartermijn zijn en gegevens moeten na een bepaalde periode worden geanonimiseerd.

Naar aanleiding van de notitie is de Commissie gevraagd om in gesprek te gaan met de ambtenaren van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. EPF (European Passengers Federation) heeft de notitie van de Commissie gebruikt om vragen te stellen aan de regeringen over legaliteit en verenigbaarheid van de mogelijke voorstellen met het EU recht.

2) Institutioneel recht

Parlementaire Controlegroep Europol

Artikel 51 van de Europol-verordening voorziet in controle op de werking van Europol door het Europees Parlement, samen met de nationale parlementen. Een "Parlementaire Controlegroep" oftewel Joint Parliamentary Scrutiny Group (JPSG) zal de centrale rol spelen bij het waarborgen van deze controle.

De Commissie Meijers schrijft een notitie met als doel om een bijdrage te leveren aan het debat en aanbevelingen te doen over de organisatie en de procedureregels van de JPSG, voordat de Europol-verordening ingaat op 1 mei 2017.

De Commissie Meijers raadt aan om duidelijk in het reglement van de orde of in de overwegingen de belangrijkste doelstellingen van parlementaire controle te vermelden, die zowel het democratische perspectief als het perspectief van de rechtsstaat in overweging moeten nemen.

De Commissie Meijers is voorstander van een organisatiestructuur van de JPSG waarin een kleine groep parlementsleden (van zowel de Europese en de nationale parlementen) in staat is om effectief en snel te handelen. Ook moet duidelijk worden hoe de samenwerking met de toezichthouders voor gegevensbescherming zal plaatsvinden en hoe de interactie met de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming zal plaatsvinden. De JPSG moet aandacht besteden aan fundamentele rechten, op een gestructureerde manier. De transparantie is bovendien van belang. Het reglement van orde moet vermelden in welke uitzonderlijke gelegenheden het management van Europol zich kan beroepen op discretie/vertrouwelijkheid.

De notitie is geschreven en gestuurd naar de Eerste en Tweede Kamer en in Brussel naar het Europees Parlement om gebruikt te worden tijdens onderhandelingen over de vorm en de invulling van de JPSG.

De leden van de Commissie Meijers zijn door de Eerste Kamer uitgenodigd om over deze notitie van gedachten te wisselen.

Informatievoorziening van de EU aan de parlementen en het publiek

De Commissie Meijers reageert in deze notitie op twee ontwikkelingen inzake transparantie van de Europese wetgevingsactiviteiten. De eerste is het advies van de advocaat van de Tweede Kamer over de verenigbaarheid van de richtsnoeren voor de behandeling van interne Raadsdocumenten met het Europese transparantierecht. Daarbij onderschrijft de Commissie de standpunten van de parlementair advocaat, met uitzondering van het punt aangaande de vrijheid van de Nederlandse staat om te handelen in strijd met de richtsnoeren.

Volgens de parlementair advocaat zouden de instemming van Nederland met het desbetreffende besluit van de Raad en het Unierechtelijke beginsel van loyale samenwerking zich verzetten dat Nederland in strijd handelt met de richtsnoeren van de Raad. De Commissie Meijers begrijpt niet hoe de parlementair advocaat tegelijkertijd kan oordelen dat de richtsnoeren onverenigbaar zijn met het Unierecht en tegelijkertijd dat het naleven ervan geboden is uit hoofde van het Unierecht. Voorrang van het Unierecht vereist juist dat alle nationale regelgeving en administratieve praktijken in lijn zijn met de Europese verdragen. Ten derde laat het advies van de parlementair advocaat zien dat het vooral de Raad is die het beginsel van loyale samenwerking veronachtzaamt door onvoldoende uitvoering te geven aan het Europese transparantierecht.

De Commissie Meijers geeft verder aan dat er ook politieke wegen zijn te bewandelen. Het Nederlands parlement heeft bijvoorbeeld de mogelijkheid om krachten te bundelen met parlementen in andere lidstaten en daarmee druk uit te oefenen op regeringen in de EU om de transparantieschending binnen de Raad aan te kaarten en blijvend op de agenda te houden. Middels het agenderen van een position paper tijdens een bijeenkomst van Conferentie van Parlementaire Commissies voor Europese Zaken van de Parlementen van de Europese Unie (COSAC) gaf de Tweede Kamercommissie Europese Zaken gehoor aan deze oproep (zie verder hieronder).

Het recent door de Europese Ombudsman afgeronde eigen initiatiefonderzoek aangaande toegang tot documenten van Raadswerkgroepen bood een verdere gelegenheid aan het Nederlands parlement en andere transparantiegezinde nationale parlementen om steun, expertise en een podium te verlenen ten behoeve van dit onderzoek.

De tweede ontwikkeling was de verschijning van de initiatiefwet van de leden M. Majj (PvdA) en A. Mulder (VVD) genaamd "[Wet informatiepositie Staten-Generaal inzake de Europese Unie](#)."

De Commissie Meijers stelde zich vorig jaar voorstander van een dergelijke 'Europawet' en juicht derhalve de initiatiefwet toe.

De Commissie verwelkomt met name de geboden flexibiliteit in de informatievoorziening, de pragmatische benadering van het Europese besluitvormingsproces en de inzet van het parlementaire behandelingsvoorbehoud. Daarnaast stelt de Commissie een drietal punten die voor verbetering vatbaar zijn. Het eerste punt betreft de bescherming van de informatiepositie van individuele Kamerleden. Het tweede punt de afwezigheid van een verwijzing naar het openbaarheidsbeginsel en het derde punt mogelijke risico's van informatie-overflow door de wijze waarop documenten aangeleverd worden. In de notitie geeft de Commissie Meijers verder per artikel aan welke aanpassingen volgens de Commissie nodig zouden kunnen zijn.

De Kamerleden Omtzigt (CDA), Leijten (SP) en van Rooijen (50PLUS) hebben in een position paper, dat zij als rapporteurs voor het thema transparantie in de EU voor de Tweede Kamer hebben opgesteld, geconcludeerd dat de nationale parlementen de EU niet goed kunnen controleren. De Commissie Meijers gaf voorafgaand haar bijdrage aan het position paper. Het position paper leidde tot een brief, ondertekend door 26 parlementaire kamers van de EU-lidstaten, waarin de voorzitters van de Europese Raad, de Raad van Ministers, de Europese Commissie, en de Eurogroep werden opgeroepen om stappen tot verbetering te zetten op verschillende thema's van het transparantiedossier. De Commissie Meijers blijft in 2018 de ontwikkelingen na aanleiding van deze brief kritisch volgen.

De Commissie Meijers is op 4 oktober 2017 ook uitgenodigd door de Commissie Europese Zaken om te spreken over het advies van de parlementair advocaat bij een openbare bijeenkomst in de Tweede Kamer. Lid Den Heijer en secretaris Kalkan waren bij dit gesprek aanwezig. De aanwezige Kamerleden vroegen aan de Commissie Meijer om ook in de toekomst expertise te delen met de Tweede Kamer over dit onderwerp.

Naast de bijdragen aan het werk van de Kamercommissie Europese Zaken leverde de Commissie Meijers ook een bijdrage aan het bovengenoemde eigen-initiatiefonderzoek van Europese Ombudsman, door haar van advies en een schriftelijke bijdrage te voorzien in de openbare consultatieprocedure. Het onderzoek van de Europese Ombudsman presenteert een aantal uiterst kritische bevindingen die tot het oordeel leidden van wanbestuur. Een reactie op dit rapport wordt in de loop van 2018 verwacht.

De regering heeft op 27 januari 2017 de staatscommissie parlementair stelsel ingesteld. De staatscommissie heeft de opdracht om te onderzoeken of ons parlementaire stelsel nog goed werkt, en of dit toekomstbestendig is. In [haar tussentijdse rapport](#) van 21 juni 2018: Tussenstand staatscommissie: mogelijke oplossingen om democratie, rechtsstaat en parlement te versterken wordt de rol van de Commissie Meijers zoals hierboven geschreven erkend en benoemd.

Deze ontwikkelingen zijn zeer belangrijk en positief en betreffen een thema waar de Commissie zich al vanaf haar oprichting voor inzet. Het laat zien dat de werk van de Commissie Meijers van lange adem kan zijn.

3) Asielrecht

Human Act or Devil's Pact, mensenrechtelijke aspecten van de afspraken tussen de EU en derde landen over migratie

De Commissie Meijers organiseerde in samenwerking met het College voor de Rechten van de Mens [een conferentie](#) waarin werd gedebatteerd over het huidige beleid van de Europese Unie met betrekking tot derde landen en samenwerkingen die worden aangegaan om migratie te beheersen met de mensenrechten als toetssteen. Een belangrijk voorbeeld is de verklaring tussen de EU en Turkije.

De conferentie vond plaats op 18 mei 2017 en had een aantal prominente sprekers te gast op het gebied van asielrecht, zoals James Hathaway en Gerald Knaus. Vicevoorzitter en lid van de Commissie Meijers, dr. Den Heijer, sprak in panel 3 over – *EU Migration Agreements with third countries: human rights considerations*.

De dagvoorzitter was mw. Adrianna van Doijeweert, voorzitter van het College voor de Rechten van de Mens en de opening en het slotwoord werden mede verzorgd door de voorzitter van de Commissie Meijers, prof. De Roos. De Commissie verzorgde [een verslag](#) van de conferentie.

Tegelijkertijd werd ook het paper [Human Act or Devil's Pact](#) zowel in het Engels en [in het Nederlands](#) gepubliceerd. De schrijvers van het paper ontwikkelden een [mensenrechtelijk meetlat](#) waaraan getoetst kan worden op het moment dat er afspraken worden gemaakt met derde landen inzake migratie.

High-Level Conference on Migration management

Op 21 juni kreeg de Commissie Meijers een uitnodiging uit het Europees Parlement om te spreken bij de [High-Level Conference on Migration](#) met sprekers zoals Antonio Tajani, President van het Europees Parlement, Jean-Claude Juncker, President van de Europese Commissie, Federica Mogherini, Hoge Vertegenwoordiger, L. Arbour, Speciaal Afgezant van de Verenigde Naties voor Migratie.

[Bij de Round table: Managing asylum](#) met voorzitter van de commissie burgerrechten, justitie en binnenlandse zaken van het Europees Parlement, de heer Moraes als moderator, sprak secretaris Kalkan kort over de gevolgen voor mensenrechten van het EU migratiebeleid en vroeg onder andere aandacht voor het geschreven paper Human Act or Devil's Pact.

Hervorming van het Gemeenschappelijk Europees Asielsysteem

In 2016 schreef de Commissie Meijers commentaren over de nieuwe voorgestelde herzieningen van de drie verordeningen: de Dublinverordening, de Procedureverordening en de Kwalificatieverordening. Daarnaast werd ook de wijziging van de Opvangrichtlijn behandeld. In een commentaar over de Dublinverordening werd ook ingegaan op aanpassingen in Eurodac en het voorstel voor het opzetten van een Europees Asiel Agentschap.

De Commissie Meijers is door het Europees Parlement gevraagd om commentaar op de nieuwe voorstellen van de Europese Commissie. Dit commentaar is veelvuldig gebruikt door verschillende Europarlementariërs voor het opstellen van rapporten en amendementen. Leden van de Commissie Meijers zijn ook gevraagd voor en hebben deel uitgemaakt van de contactgroep van de Rapporteur uit het Europees Parlement, mevrouw Ferrara (Italiaans, EFD fractie) over de Procedureverordening en van rapporteur over Dublin verordening, mevrouw Wikström (Zweeds, ALDE fractie).

In het algemeen was de Commissie Meijers bezorgd dat het voorstel voor de Kwalificatie-verordening de lidstaten zal dwingen om onderscheid te maken tussen vluchtelingenstatus en subsidiaire beschermingsstatus. Daarbij werd gevraagd om de vluchtelingen- en subsidiaire beschermingsstatus periodiek te herzien. Dat zou ertoe kunnen leiden dat mensen in onzekerheid

blijven leven. Dit komt de integratie ook niet ten goede. Tijdens de onderhandelingen (trilogen) werd door leden van het Europees Parlement aan de Commissie Meijers advies gevraagd over bepaalde (compromis) voorstellen.

De Commissie Meijers gaf eerst aan dat in de Procedureverordening in de preambule bepalingen zijn opgenomen die daar niet horen. Verder had de Commissie grote bezorgdheid over de voorgestelde verplichte toepassing van derde landen als veilig derde land of veilig land van herkomst in artikelen 45-50 van de Procedureverordening. De Commissie wees erop dat of een land als veilig kan worden beschouwd varieerde van aanvrager tot aanvrager en afhankelijk was van specifieke omstandigheden van een individueel geval. Ook was er bezorgdheid dat deze bepalingen ruimte laten om een land als veilig te verklaren terwijl het geen partij is bij het Vluchtelingenverdrag. De onderhandelingen over deze verordening lieten op zich wachten omdat het moeilijk was om een gezamenlijk standpunt te vinden, zowel in de Raad als in het Europees Parlement.

De Commissie Meijers verwelkomde ten slotte de verbeteringen in de Opvangrichtlijn, die de opvang omstandigheden in de EU meer gelijk moesten trekken. Echter, de Commissie sprak grote bezorgdheid uit over de restrictieve en bestraffende maatregelen die de secundaire bewegingen van aanvragers willen bestraffen. De verplichting om bepaalde categorieën van aanvragers uit te sluiten van opvang en hen te onderwerpen aan vrijheidsbeperkingen maatregelen en zelfs aan detentie om hen te ontmoedigen om door te reizen, leidde tot vraagstukken over de verenigbaarheid met het Handvest van de fundamentele rechten van de EU en de jurisprudentie van het Hof van Justitie en het ECtHR.

Eind 2017 zette de Commissie Meijers (met name het lid Groenendijk en secretaris Kalkan) zich in om ervoor te zorgen dat een voorstel van de Raad dat het mogelijk maakt dat asielzoekers langdurig worden opgevangen zonder dat aan hen enig geld wordt verstrekt wordt gewijzigd.

Bij de opvang van de duizenden vluchtelingen uit Syrië in het tentenkamp in het Heumensoord in Nijmegen in 2015/2016 is duidelijk geworden tot welke grote problemen dit leidt voor de asielzoekers. Asielzoekers konden niet met echtgenoten of kinderen bellen, ze konden nergens heen en ook niets voor hun kinderen kopen, wat leidde tot onaanvaardbare situaties. De ervaringen met een dergelijke praktijk tijdens de langdurige opvang van 3.000 asielzoekers in de noodopvang heeft geleerd dat een dergelijke situatie (die ook strijdig is met de huidige Opvangrichtlijn 2013/33) leidt tot een ingrijpende verslechtering van de situatie van de asielzoekers. Dat bleek ook uit de rapporten van het College voor de Rechten van de Mens en de Nationale Ombudsman over de toestand in de noodopvang in Heumensoord. De Commissie Meijers kreeg in het Europees Parlement gehoor hierover bij de rapporteur Sophie in 't Veld (ALDE) en haar mede rapporteurs uit andere politieke fracties op dit dossier.

Brief over formatieonderhandelingen

Tijdens verkennende gesprekken om te komen tot een nieuw kabinet reageerde de Commissie Meijers met een brandbrief. Onderdeel van de gesprekken zouden volgens de media ook inhouden het opnemen van 'Turkije-deals': afspraken met landen buiten Europa, naar voorbeeld van die met Turkije, over het direct terugnemen van asielzoekers en migranten. Daarnaast werd er gesproken over het inrichten van asielprocedures buiten de Europese Unie (zogenaamde external processing).

De Commissie Meijers stelde enkele juridische en praktische voorwaarden voor de totstandkoming en uitvoering van dergelijke afspraken. Eén of meerdere derde landen zal bereid moeten worden gevonden niet slechts eigen onderdanen terug te nemen die onrechtmatig de EU zijn binnengekomen, maar ook migranten van andere nationaliteit. De bereidheid moet eveneens de afhandeling van asielaanvragen betreffen, bijvoorbeeld middels vestiging van een centrum voor external processing. Om samenwerking op lange termijn te verzekeren, zal external processing bovendien duurzame oplossingen voor zowel geaccepteerde als afgewezen asielzoekers moeten verschaffen. De Commissie wijst er overigens op dat zowel de politieke als de veiligheidssituatie in de meeste derde landen, zoals bijvoorbeeld in Libië in de weg staat bij het sluiten van en uitvoer geven aan een dergelijke overeenkomst met die landen.

Verder wijst de Commissie erop dat een asielprocedure de aanwezigheid van gekwalificeerd personeel vereist waaronder beslismedewerkers, tolken, rechtshulpverleners en rechters. Er zijn vier varianten denkbaar voor de inrichting van een geëxternaliseerde asielprocedure: statusdeterminatie door UNHCR, statusdeterminatie door het derde land, statusdeterminatie door de EU of statusdeterminatie door één of meer EU-lidstaten. De eerste twee varianten stuiten op het bezwaar dat de EU geen controle op de uitkomst van de procedure heeft. De derde variant kent als bezwaar dat EU-ambtenaren thans niet bevoegd zijn om te beslissen op asielaanvragen, evenmin zijn er EU-rechtbanken waar beroep kan worden ingesteld. Daarvoor zal een geheel nieuwe juridische infrastructuur moeten worden opgebouwd waarover in de EU overeenstemming moet ontstaan. Ook de vierde variant vereist politieke afstemming op EU-niveau, alsmede aanzienlijke investeringen in het land van opvang. Internationale mensenrechtenverdragen, als ook het Grondrechtenhandvest van de Europese Unie, blijven bij de derde en vierde variant van externalisering van de asielprocedure volledig van toepassing en daarmee de daarin neergelegde waarborgen.

Asielzoekers die in het derde land worden geaccepteerd als vluchteling zullen moeten worden overgebracht naar de EU of een veilig derde land. Voor relocatie binnen de EU is overeenstemming over een EU-quotumregeling vereist. De ervaring met de noodbesluiten van 2015 over de herplaatsing van asielzoekers toont de onenigheid hierover tussen de lidstaten. Ook recente onderhandelingen over Dublin hebben grote meningsverschillen tussen de lidstaten over verplichte hervestiging bloot gelegd.

Daarnaast zou moeten worden voorzien in een oplossing voor afgewezen asielzoekers. Indien het land van herkomst niet meewerkt aan terugkeer liggen drie varianten voor, die elk problematisch zijn. De eerste is dat het derde land waar de asielprocedure plaatsvindt zich bereid verklaart alle afgewezen asielzoekers zelf op te nemen. Dat lijkt weinig realistisch en vereist bovendien dat het land de betreffende personen behandelt in overeenstemming met internationale standaarden. De tweede variant is dat de personen in een external processing centrum blijven. Ingevolge het recht op vrijheid mag die situatie niet lang worden volgehouden. De derde is dat de EU deze personen opneemt, wat indruist tegen de ratio van external processing.

De Commissie Meijers concludeert dat i) het opzetten van een geëxternaliseerd asielsysteem om enkele fundamentele keuzes vraagt en ii) de realisering ervan sterk afhankelijk is van nadere besluitvorming in de EU alsmede van medewerking van één of meer derde landen. Indien het een nieuw kabinet ernst is om stappen te zetten richting een geëxternaliseerd asielsysteem, zal tussen de deelnemende partijen overeenstemming moeten ontstaan over voornoemde voorwaarden en modaliteiten. De brief is gestuurd naar de fractievoorzitters van alle politieke partijen.

De formatieonderhandelingen in juni strandden op dit thema.

Reactie van de Commissie Meijers op het Regeerakkoord

Vervolgens heeft de Commissie Meijers een reactie geschreven toen de afspraken in het Regeerakkoord klaar waren. De Commissie heeft een selectie gemaakt van voorstellen waarvan zij bespreking op grond van haar mandaat het meest van belang achtte.

De regering was overeen gekomen dat ze voortaan wilden dat vluchtelingen niet spontaan naar de EU kunnen komen, maar wil ze naar “veilige derde landen” verwijderen, van waaruit hervestiging in de EU in het vooruitzicht wordt gesteld. De Commissie Meijers stelt dat zo een model internationaal- en Europeesrechtelijk is toegestaan, maar wel de medewerking van derde landen veronderstelt, alsmede dat deze landen kunnen worden aangemerkt als veilig in de zin van het Vluchtelingenverdrag en het Unierecht. De Commissie Meijers beveelt de regering daarom aan om toekomstige migratieovereenkomsten die zien op de overdracht van reeds in de EU aangekomen asielzoekers slechts dan te sluiten wanneer een zorgvuldige vergewissing heeft plaatsgevonden van de omstandigheden van de behandeling van vluchtelingen in het betrokken land, na een toetsing aan de voorwaarden voor aanmerking als veilig derde land – als gesteld in Europees en internationaal recht – en enkel in de vorm van verdragen die democratisch en juridisch toezicht door nationale en Europese instellingen mogelijk maken.

Het regeerakkoord stelt dat “drenkelingen conform de bestaande internationaalrechtelijke kaders naar de dichtstbijzijnde veilige haven [dienen] te worden gebracht, ook al is dat aan de kant van waaruit men vertrokken is”. De Commissie Meijers wijst hierin dat het Internationaal Verdrag inzake opsporing en redding op zee (SAR Conventie) deze regel niet kent, hij is evenmin te vinden in andere zeerechtverdragen over de plaats van ontschepping.

Het regeerakkoord wijst daarenboven op het verbod van refolement dat, tezamen met het verbod van collectieve uitzetting, migranten het recht geeft zich te verzetten tegen ontschepping in een derde land. Dat recht impliceert volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat een identificatie en eventueel asielpcedure worden aangevangen. Het is de Commissie Meijers niet duidelijk hoe dergelijke procedures kunnen worden verenigd met een regel dat geredde migranten in Afrika dan wel het Midden-Oosten behoren te worden aan land worden gebracht. Voor zover reddingen en onderscheppingen geschieden in het kader van Frontex- operaties, is de regeling hieromtrent eerbiediging van het refolementverbod reeds uitputtend gevat in een Europese regels.

Voorgesteld wordt om leiders van organisaties die zich met migratiecriminaliteit bezighouden te berechten voor een internationaal hof. Er bestaat thans geen internationaal hof dat rechtsmacht heeft over het misdrijf van mensensmokkel. Het Statuut van het Internationaal Strafhof noemt wel mensenhandel, maar de meeste migranten die irregulier de EU bereiken zijn daarvan niet het slachtoffer. Het voorstel werpt daarom de vraag op of Nederland van plan is een voorstel tot wijziging van het Statuut in te dienen dan wel zich hard te maken voor een (regionaal) tribunaal ter bestrijding van migratiecriminaliteit. Beide wegen vergen de nodige internationale inspanningen. De Commissie Meijers raadt aan om, voorafgaand aan het zetten van dergelijke stappen, te inventariseren hoe de bestrijding van migratiecriminaliteit op zowel nationaal als internationaal niveau effectiever kan worden gemaakt, waaronder het beter benutten van reeds bestaande instrumenten ter bevordering van internationale samenwerking.

Het kabinet heeft het voornemen om onafhankelijk onderzoek te laten doen of, en zo ja, op welke wijze het Vluchtelingenverdrag bij de tijd moet worden gebracht. De Commissie Meijers waarschuwt wel dat de haalbaarheid van een verdragswijziging gering lijkt. Binnen de VN wordt niet gesproken over verdragswijziging, maar is de aandacht gevestigd op initiatieven als de New York Declaration for Refugees and Migrants en het voor 2018 voorgestelde Global Compact on Refugees. Het kan zinvol zijn daar aansluiting bij te zoeken.

De regering ondersteunt het voorstel van de Europese Commissie om asielshoppen tegen te gaan door aan asielzoekers die zich ophouden in een andere lidstaat dan de verantwoordelijke, geen recht te geven op verblijf en voorzieningen.

De Commissie Meijers begrijpt de wens om doorreizen in de EU te ontmoedigen, maar wijst erop dat die praktijk niet los kan worden gezien van de eveneens lopende onderhandelingen in de EU over een meer solidaire verdeling van asielzoekers in de EU en evenmin van de grote verschillen in behandeling van asielzoekers tussen de lidstaten. Het is naar het oordeel van de Commissie Meijers eerder aangewezen om collega-lidstaten aan te spreken op gebrekkige asielprocedures en opvangcondities dan om asielzoekers te 'bestrafen' die hun toekomst van dergelijke condities niet afhankelijk willen maken.

Een ingrijpende, maar beperkt gemotiveerde afspraak is om de rechtsbijstand in de asielprocedure enkel te bekostigen na het voornemen tot afwijzing van het asielverzoek. Dat is niet als zodanig in strijd met EU-recht of het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens, maar ook niet in lijn met het voorstel van de Europese Commissie om de asielzoeker het recht op kosteloze rechtsbijstand te geven in alle fasen van de asielprocedure. De combinatie van tijdsdruk en het gebrek aan rechtsbijstand kan leiden tot een situatie waarin de asielzoeker niet langer effectief zijn asielverzoek kan onderbouwen. De Commissie Meijers beveelt aan om nieuw beleid eerst vast te stellen na een evaluatie naar de effecten van de rechtshulp op de kwaliteit van de asielprocedure, waaronder het recht van de asielzoeker om zijn aanvraag effectief te onderbouwen en een effectief verweer te voeren.

Het voornemen is om, in overeenstemming met de Europese minimumnorm, de duur van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd terug te brengen van vijf naar drie jaar, met de mogelijkheid van verlenging met nog eens twee jaar. De Commissie Meijers heeft twijfels over de toegevoegde waarde van dit voorstel, dit kan namelijk al gerealiseerd worden binnen de huidige wet.

Bij het aantreden van het nieuwe kabinet is de Commissie Meijers door de Staatssecretaris Harbers uitgenodigd om in gesprek te gaan over de door de Commissie aangehaalde punten. Het gesprek vond plaats op 11 december 2017.

Rechtspraak

Op 1 februari 2017 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak zich gebaseerd op de notitie "Note on an EU list of safe countries of origin, Recommendations and amendments" van de Commissie Meijers van 5 oktober 2015.

4) Vreemdelingenrecht

ETIAS (Europees systeem voor reisinformatie- en autorisatie)

ETIAS is een instrument dat door de Europese Commissie is voorgesteld voor 'het versterken van geïntegreerd grensbeheer en het verbeteren van de interne veiligheid.' Het voorgestelde ETIAS-systeem is bedoeld voor personen die burgers zijn van landen die geen visumplicht hebben en die naar Europa willen reizen. Deze burgers zullen verplicht worden om hun persoonlijke informatie in online applicaties in te voegen. Hun gegevens zullen worden vergeleken met een aantal databases, wat uiteindelijk zal leiden tot een toestemming om te reizen of een weigering daarvan (als de betrokken persoon een risico vormt). Het systeem kan worden vergeleken met de Amerikaanse ESTA, de online autorisatie die de EU-burgers moeten invullen voordat ze naar de VS reizen om toestemming te krijgen om als toerist te reizen voor een periode van minder dan 3 maanden.

De Commissie Meijers wil bezorgdheid uiten over dit voorstel en raadt aan om dit voorstel uit te stellen, zodat een voorafgaand debat over de behoefte aan en het beheer van interoperabiliteit mogelijk wordt. Er zou ook rekening moeten worden gehouden met het rapport van de High-Level Expert Group van 17 mei 2017 en de adviezen van de belanghebbenden, zoals Europees Toezichthouder voor Gegevensbescherming.

De Commissie Meijers geeft ook suggesties om het huidige voorstel te verbeteren. Ten eerste is de Commissie Meijers er niet van overtuigd dat dit instrument noodzakelijk is, naast de bestaande juridische instrumenten. Pas zeer recentelijk is het Entry-Exit system goedgekeurd en zijn onderhandelingen gaande over het voorstel om het doel van Eurodac verder uit te breiden.

Ten tweede twijfelt de Commissie over de doeltreffendheid en de evenredigheid van het ETIAS-voorstel, en gezien het gebrek aan voldoende waarborgen, vindt de Commissie dat het voorstel niet voldoet aan de criteria zoals gedefinieerd door het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Ten derde kan ETIAS verstrekkende gevolgen hebben voor reizigers naar de EU. Hun toegang zal afhankelijk worden gemaakt van de betrouwbaarheid van grootschalige databases en van het gebruik van screening op basis van risicoprofilering. Deze reizigers zullen weinig opties hebben om de rechtvaardiging en nauwkeurigheid van deze risicoprofilering te weerleggen.

Bovendien biedt het ETIAS-voorstel geen duidelijke mechanismen voor onafhankelijk toezicht of toegang tot doeltreffende rechtsmiddelen.

Tot slot maakt de Commissie zich zorgen dat het ETIAS-voorstel, indien het wordt aangenomen, de interoperabiliteit van EU-informatiesystemen zal vergroten. Interoperabiliteit moet gebaseerd zijn op een transparant en democratisch besluitvormingsproces met volledige aandacht voor de toegevoegde waarde en risico's van interoperabiliteit.

De notitie van de Commissie Meijers is breed uitgestuurd naar de beleidsmakers in Den Haag en in Brussel. Het is uitgestuurd voordat het Europees Parlement haar standpunt had ingenomen. Inmiddels is er een akkoord over dit voorstel tussen de Europese instellingen.

ECRIS-TCN (Europees Strafregerinformatiesysteem – derdelanders)

ECRIS is een Europees systeem waarmee de EU lidstaten strafrechtelijke gegevens uit de nationale strafregisters kunnen uitwisselen. Het nieuwe voorstel ECRIS-TCN van de Europese Commissie is erop gericht het mogelijk te maken om ook strafrechtelijke gegevens over niet EU burgers uit te wisselen. Volgens de toelichting bij het voorstel is de uitbreiding naar gegevensverwerking van derdelanders noodzakelijk. Indien de lidstaten informatie over strafrechtelijke veroordelingen inzake derdelanders wensen, kunnen zij dit tegenwoordig enkel verkrijgen wanneer zij een zogenaamd 'blanket request' naar alle lidstaten doen uitgaan. Dit is een tijdrovende en kostbare procedure. Naast de decentrale gegevensuitwisseling via ECRIS, stelt de Commissie met dit voorstel een centraal datasysteem voor met daarin alleen de informatie over strafrechtelijke veroordelingen van derdelanders en staatlozen.

Vooraleer in te stemmen met de uitbreiding van ECRIS of een invoering van een nieuw centraal systeem, acht de Commissie Meijers het noodzakelijk eerst te evalueren wat de effectiviteit is van het huidige ECRIS bij de justitiële samenwerking en waarom bestaande systemen niet voldoende informatie leveren in het kader van de bestrijding of preventie van serieuze strafbare feiten en terrorisme.

De Commissie Meijers wijst er op dat de gevolgen van de centrale registratie, maar ook al de uitbreiding van het huidige systeem voor derdelanders, verstrekkender zijn dan de huidige informatie-uitwisseling via ECRIS voor Unieburgers.

Daarmee kunnen deze voorstellen, indien aangenomen, tot een disproportionele inbreuk op de rechten van derdelanders leiden, wat in strijd is met eerdere standaarden zoals geformuleerd door de Europese rechters.

Anders dan het huidige ECRIS voor EU-onderdanen, is de uitwisseling en opslag van vingerafdrukken, gelaatsfoto's en mogelijke andere biometrische gegevens van derdelanders mogelijk. De strafrechtelijke veroordelingen van derdelanders waarover lidstaten gegevens moeten uitwisselen zullen ook overtredingen bevatten van immigratiewetgeving. Eerder heeft de Fundamental Rights Agency onderstreept dat de uitbreiding van ECRIS zich net zoals bij EU-onderdanen alleen tot veroordelingen in het strafrechtelijke domein moet beperken. Volgens de Europese Commissie zou dit niet mogelijk zijn, omdat de definitie van strafrechtelijke veroordelingen is overgelaten aan de lidstaten, ook bij EU-onderdanen. Hiermee zal het voorgestelde systeem, naast het al bestaande SIS II, VIS en Eurodac, ook voor de uitvoering van migratiecontrole kunnen worden gebruikt, terwijl de noodzaak van deze aanvullende mogelijkheid nergens is aangetoond.

De Commissie Meijers wijst er ook op dat er meer autoriteiten, waaronder immigratieautoriteiten, toegang krijgen tot de strafrechtelijke gegevens. Ook voorziet het recente voorstel COM (2017) 344 expliciet in de interoperabiliteit tussen ECRIS en bestaande andere EU-datasystemen. Omdat het hier om de uitvoering van strafrecht gaat, is de naleving van gegevensbeschermings-recht nog belangrijker. Vervolging en de opslag en het gebruik van strafrechtelijke gegevens kan ingrijpende gevolgen hebben voor de rechtspositie van betrokkenen. Daarbij kan gedacht worden aan geen of beperkte toegang tot de arbeidsmarkt, verlies van voogdij over kinderen en voor EU-onderdanen die in een andere lidstaat verblijven en derdelanders in het algemeen, verlies van verblijfsstatus en uitzetting.

Samenvattend: de gevolgen van dit voorstel voor derdelanders (dus ook langdurig ingezetenen van de EU) kunnen niet alleen disproportioneel zijn ten aanzien van hun rechten, maar leveren ook een niet gerechtvaardigd onderscheid op basis van nationaliteit tussen EU- onderdanen en derdelanders.

De Commissie Meijers stelt een aantal vragen met betrekking tot het voorstel. De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Veiligheid en Justitie over het EU-voorstel Europees strafregister voor derdelanders. Daarbij zijn de vragen [van de Commissie Meijers ook gesteld](#).

Vervolgens schreef de Commissie Meijers een uitgebreide Engelse notitie. De Commissie waarschuwt dat het systeem niet alleen gegevens zal bevatten zoals de naam, nationaliteit, plaats en geboortedatum, geslacht en naam van de ouders, maar ook biometrische gegevens, inclusief vingerafdrukken en gezichtsbeelden.

Verder wijst de Commissie Meijers op voorgesteld artikel 3 en legt uit waarom de brede definitie van onderdaan van een derde land in dit voorstel een inbreuk is op het recht van de Unie. Het voorstel is om in deze database niet alleen derdelanders op te nemen, maar ook EU-burgers met een nationaliteit van een derde land. Deze bepaling is bijzonder ernstig omdat de getroffen personen in veel gevallen immigranten zijn of afstammelingen van immigranten in de Unie. De brede definitie heeft tot gevolg dat burgers van de Unie worden onthouden van de rechten en voordelen die voortvloeien uit hun status van burger van de Unie. Het leidt verder tot een discriminerende behandeling in vergelijking tot andere burgers van de Unie. Volgens dit voorstel zal een grote categorie burgers van de Unie voor het eerst in de Unie verblijven en volgens de wet niet meer behandeld zullen worden als burgers van de Unie, maar als onderdanen van derde landen. De facto zou realisering van dit voorstel de gedachte introduceren van eerste- en tweederangs burgers van de Unie.

De Commissie Meijers heeft contact gehad met de medewerkers van de rapporteur/ schrijver van het standpunt van het Europees Parlement en zijn medeschrijvers namens andere politieke groepen in het Europees Parlement. Hoewel er in de eerste instantie geen meerderheid leek tegen het opnemen van EU-onderdanen in dit voorstel, heeft het werk van Commissie Meijers er toe bijgedragen dat het Europees Parlement zich op het standpunt stelde dat EU-onderdanen niet in dit voorstel thuis horen.

In de Raad waren de meningen hierover erg verdeeld. Uiteindelijk kwam de Juridische dienst van de Raad met de oplossing om ook EU-burgers met twee EU-nationaliteiten op te nemen in dit systeem om zo ongelijke behandeling te voorkomen. De Commissie Meijers schreef naar aanleiding van deze voornemens van de Raad een brandbrief naar Brussel en alle Permanente Vertegenwoordigingen om te waarschuwen voor negatieve gevolgen. Op dit moment zijn de onderhandelingen (trilog) over dit voorstel nog in volle gang.

Voorstel uit het Regeerakkoord: modernisering nationaliteitsrecht

De Commissie Meijers heeft ook gereageerd op het voornemen van dit kabinet om het nationaliteitsrecht te moderniseren. De mogelijkheid om meerdere nationaliteiten te bezitten voor de eerste generatie emigranten en immigranten wordt verruimd. Volgende generaties zullen tot een keuze worden verplicht zodat ze slechts één nationaliteit zullen overhouden. De aanvaarding van de dubbele nationaliteit bij de eerste generatie lijkt ons uit het oogpunt van hun integratie een verstandige beslissing. Ten aanzien van het voorstel voor automatisch verlies (van rechtswege) of ontneming van de Nederlandse nationaliteit van de tweede generatie (als gevolg van een gedwongen keuze) wijzen wij erop dat de ruimte daartoe wordt beperkt door artikel 7 van het Europees Verdrag inzake nationaliteit.

De Commissie wijst op de praktijk in Duitsland, waar de verplichte keuze voor de tweede generatie geen succes is gebleken. In 2000 werd in de Duitse nationaliteitswet het *ius soli* ingevoerd. In Duitsland geboren kinderen van niet-Duitse ouders die lang rechtmatig in Duitsland wonen, krijgen sindsdien bij geboorte de Duitse nationaliteit. Als onderdeel van een politiek compromis werd destijds ook de *Optionszwang* ingevoerd: deze kinderen zouden tussen hun 18de en 23ste jaar moeten kiezen voor de Duitse nationaliteit of die van hun ouders. Toen die regel in 2013 voor het eerst werd toegepast op in 1990 geboren kinderen, bleek deze keuzedwang in de praktijk tot administratieve, praktische en politieke problemen te leiden. Personen die sinds hun geboorte 23 jaren als Duitser in Duitsland hadden gewoond, moesten opeens als vreemdeling worden behandeld. Een deel kon geen afstand doen van de andere nationaliteit omdat de wetgeving van dat land zulks niet toelaat. Een wetswijziging eind 2014 heeft de keuzedwang in Duitsland praktisch geheel afgeschaft. Het *ius soli* bleef wel behouden.

De Commissie raadt aan om als onderdeel van de modernisering van het nationaliteitsrecht het *ius soli* beginsel sterker in Nederland te verankeren. Zowel in Duitsland als in het VK verwerven kinderen van langdurig gevestigde immigranten bij geboorte van rechtswege de nationaliteit van hun woonland. In België en Frankrijk kunnen zulke kinderen al op jonge leeftijd eenvoudig die nationaliteit verwerven. Dat draagt bij aan hun integratie in het woonland. In Nederland geldt het optierecht voor hier geboren kinderen pas vanaf 18 jaar.

Meer dan 1,3 miljoen Nederlanders hebben ook een andere nationaliteit, rond 3,3 miljoen Fransen hebben een dubbele nationaliteit en volgens schattingen van het Statistisches Bundesamt bezitten tussen de 2 en 4 miljoen Duitsers tevens een andere nationaliteit. Vasthouden aan het uitgangspunt dat meervoudige nationaliteit ongewenst is miskent de realiteit en diskwalificeert een aanzienlijke groep Nederlanders.

5) Strafrecht

Antiwitwasrichtlijn

De Commissie Meijers heeft gereageerd op het voorstel van de Europese Commissie voor een richtlijn tegen het witwassen van geld. De Commissie steunt het idee om de bestaande EU-instrumenten te herzien om de verplichtingen te verduidelijken en meer samenhang te krijgen in het criminalisering van witwassen van geld. De Commissie Meijers is echter van mening dat sommige elementen van het Commissievoorstel heroverwogen moeten worden in het licht van het evenredigheidsbeginsel (artikel 5, lid 4 VEU) en de ideeën over criminalisering op EU-niveau die de Europese Commissie, de Raad en het Parlement hebben uiteengezet.

De Europese Commissie houdt eraan vast dat waarborgen voor verdachten in de richtlijn moeten worden verbeterd omdat een dergelijke harmonisatie belangrijk is om de effectiviteit van samenwerking tussen de lidstaten te vergroten. De Commissie Meijers betreurt het dat de Europese Commissie geen effectiviteitsbeoordeling heeft uitgevoerd met betrekking tot dit voorstel. Volgens de Europese Commissie zijn de wijzigingen van de richtlijn hoofdzakelijk opgenomen om te voldoen aan bestaande internationale verplichtingen. Maar de strafbaarstelling van dit gedrag op EU-niveau heeft consequenties die maken dat het voorstel verder reikt dan de meeste bestaande internationale verplichtingen.

Verder vindt de Commissie de reikwijdte van het voorstel te breed en stelt voor om het te verbeteren door daarin de eis op te nemen dat de lidstaten alleen verplicht zijn om het witwassen van geld strafbaar te stellen met betrekking tot 'bijzonder ernstige criminele activiteiten', waaronder mogelijk ernstige criminele gedragingen met een grensoverschrijdend element.

In veel EU-lidstaten wordt het witwassen van geld niet strafbaar gesteld omdat dit zou leiden tot schendingen van het recht om niet tweemaal voor dezelfde overtreding berecht of gestraft te worden. In de toelichting wordt verwezen naar het *ne bis in idem* beginsel dat is vastgelegd in artikel 50 van het Handvest van de grondrechten. Dit is echter alleen van toepassing op personen die uiteindelijk zijn vrijgesproken of veroordeeld en niet in zaken waarin gelijktijdige vervolging plaatsvindt. De richtlijn laat dus nog steeds een lacune bestaan in de bescherming van de verdachte.

De notitie van de Commissie Meijers is breed uitgestuurd en het lid Ouwerkerk heeft meerdere gesprekken gehad met de rapporteur van het Europees Parlement over dit voorstel, op zijn uitnodiging. Inmiddels is er een akkoord over dit voorstel tussen de Europese instellingen.

Bevriezing en confiscatie van goederen

De Commissie Meijers heeft een advies uitgebracht over de verordening inzake wederzijdse erkenning van bevelen voor bevriezing en confiscatie. Ten eerste heeft de Commissie kritiek op de keuze van het instrument, voornamelijk met betrekking tot de toekomstperspectieven van wetgeving in strafzaken. Een solide onderbouwing voor de keuze van dit instrument ontbreekt.

In vergelijking met de vorige richtlijn 2014/42/EU, houdt dit ontwerp voor een verordening een uitbreiding in tot wederzijdse erkenning van confiscatie zonder veroordeling. Dit zou in tegenspraak kunnen zijn met het principe van het vermoeden van onschuld, omdat het goederen wegneemt van burgers die niet zijn veroordeeld voor een misdrijf. Het hoeft niet noodzakelijk dat vermoeden te schenden, aangezien adequate waarborgen kunnen zorgen dat confiscatie zonder veroordeling verenigbaar is met mensenrechten. De ontwerp-verordening geeft belanghebbende partijen rechtsmiddelen. Deze rechtsmiddelen moeten worden voorgelegd aan een rechtbank in de uitvoerende lidstaat (artikel 33). Het is de Commissie Meijers niet duidelijk op welke manier deze bepalingen effectief zouden kunnen te zijn.

De ontwerp-verordening biedt de mogelijkheid wederpartijelijke confiscatie onder derden te erkennen. Volgens overwegingen 15 en 34 worden de rechten van bonafide derde partijen beschermd en deze partijen zullen rechtsmiddelen hebben om in beroep te gaan tegen de erkenning van een beslissing tot bevrozing of een beslissing tot confiscatie. De Commissie Meijers beveelt daarom aan dat het mogelijk moet zijn voor derden om hun vorderingen ook voor de rechter in de beslissingsstaat te brengen, niet alleen in de uitvoerende staat.

Volgens de ontwerpverordening kunnen zowel de erkenning van beslissingen tot confiscatie als de erkenning van bevrozing worden geweigerd als de uitvoering ervan in strijd zou zijn met het *ne bis in idem*-beginsel. De ontwerp-verordening bevat echter geen verdere uitleg of uitwerking van de betekenis van deze weigeringsgrond. De Commissie Meijers beveelt duidelijkheid met betrekking tot *ne bis in idem* situaties aan.

Fundamentele rechten zijn in dit dossier net zo belangrijk als in elk dossier op strafrechtelijk gebied. Op de manier waarop de voorgestelde verordening wordt opgesteld, verwijst deze niet expliciet naar grondrechten als weigeringsgrond of als mogelijk onderwerp voor discussie. Fundamentele rechten zijn te belangrijk om ze zo weinig aandacht te geven. Bovendien is de nationale wetgeving van toepassing. Daarom zijn er verschillen in de rechten van individuen in deze nationale wetten. De Commissie Meijers stelt dat minimumnormen nodig zijn in de verordening met betrekking tot de toegang tot de rechtsbijstand.

Wat de grondrechten betreft, kan het voorstel worden verbeterd. Vooral sinds het arrest van het Hof van Justitie in Aranyosi Căldăraru is het debat over het belang van de grondrechten in instrumenten voor wederzijdse erkenning opnieuw begonnen. Het is een goed idee om in de bepaling over de evaluatie van het instrument de eis op te nemen dat er ook een beoordeling moet plaatsvinden van de gevolgen van de erkenning van confiscatie en het bevrozen van bevelen op grondrechten.

Het commentaar van de Commissie Meijers is in het Europees Parlement besproken. Bovendien is de Commissie Meijers uitgenodigd om bij de Europese Commissie in een lunchbijeenkomst in gesprek te gaan over dit onderwerp met de ambtenaren die het voorstel schreven en betrokken zijn bij de onderhandelen.

Reactie op het regeerakkoord Een Europees Openbaar Ministerie

In het regeerakkoord is een streven opgenomen om een besluit te nemen over het moment waarop Nederland zal toetreden tot het Europees Openbaar Ministerie (EOM). Aan toetreding wordt echter wel de voorwaarde verbonden dat dit geen afbreuk doet aan het bestaande opportuniteitsbeginsel van het Nederlandse Openbaar Ministerie. Vergelijkbare zorgen over beleidsvrijheid en de ruimte om prioriteiten te stellen uitte de regering met betrekking tot het EOM reeds in 2003 ('Een Europese strafrechtelijke ruimte') en 1999 ('Strafrecht en strafprocesrecht in Europees verband'). In de notitie werd ook gesteld dat de regering het van belang vindt dat de EVRM-waarborgen voor berechting worden gehandhaafd, en dat er toezicht en controle zou blijven bestaan op het optreden door justitiële of politieke autoriteiten.

De Commissie Meijers beveelt aan om deze criteria hernieuwde aandacht te geven bij de afweging of en wanneer Nederland zal toetreden tot het EOM. De Commissie heeft eerder reeds aandacht gevraagd voor de beperkte mogelijkheden van rechterlijke toetsing (met name op Europees niveau) van de handelingen van het EOM, op de zeer summiere regeling van de forumkeuze, op het recht op toegang tot het dossier in het geval van grensoverschrijdende opsporingsonderzoeken en op de fragmentatie van het recht inzake gegevensbescherming ([notitie CM1612](#)). De regelingen in de uiteindelijke oprichtingsverordening geven nog steeds aanleiding tot zorg op deze punten. Dat neemt niet weg dat eerdere bezwaren van de Commissie Meijers (notitie CM1315) deels zijn weggenomen door de ontwikkelingen in de onderhandelingen.

In laatstgenoemde notitie vroeg de Commissie reeds aandacht voor de uitwerking die het opportuniteitsbeginsel krijgt, en dan met name vanuit het perspectief van openbaarheid: hoe vindt de opstelling van prioriteiten precies plaats, wat is de status van al dan niet gepubliceerde beleidsregels of administratieve regelingen? De openbaarheid daarvan is met name van belang nu de democratische controle op het EOM slechts mogelijk is via disciplinaire wegen en niet door parlementaire controle op zijn optreden. De Commissie Meijers beveelt aan dat deze aspecten van openbaarheid daarom betrokken worden bij de nadere beschouwing van de wijze waarop het opportuniteitsbeginsel kan worden gehandhaafd, en tevens dat de regering aandacht geeft aan fundamentele aspecten van rechtsbescherming en rechterlijke controle in de (grensoverschrijdende) onderzoeken die door het EOM zullen worden gevoerd.

Overzicht Leden

Voorzitter

Prof. mr. Th. A. de Roos
Emeritus hoogleraar straf(proces)recht
Universiteit van Tilburg
Raadsheer-plaatsvervanger
Gerechtshof Den Bosch

Vicevoorzitters

Prof. mr. J.W. Ouwerkerk
Hoogleraar Europees strafrecht
Universiteit Leiden

Mr. dr. M. den Heijer

Universitair docent internationaal recht
Universiteit van Amsterdam

Leden

Prof. mr. H. Battjes
Hoogleraar Europees Asielrecht
Vrije Universiteit Amsterdam

Prof. mr. P. Boeles

Emeritus hoogleraar immigratierecht
Universiteit Leiden

Mr. E.R. Brouwer

Universitair hoofddocent migratierecht
Vrije Universiteit Amsterdam

Dr. E. De Busser

Universitair Docent Cyber Security Governance,
Universiteit Leiden, Instituut of Security and Global Affairs

Prof. mr. R. Fernhout (tot september 2017)

Emeritus hoogleraar migratierecht en rechtsbescherming
Radboud Universiteit Nijmegen
Nationaal Ombudsman 1999 – 2005

Mr. dr. K. Franssen

Senior consultant
VluchtelingenWerk Nederland

Mr. dr. W. Geelhoed

Universitair docent straf(proces)recht
Universiteit Groningen

Prof. mr. C.A. Groenendijk

Emeritus hoogleraar rechtssociologie

Radboud Universiteit Nijmegen

Prof. mr. P.J.A. de Hert

Hoogleraar Strafrecht
Vrije Universiteit Brussel

Mr. dr. H. Hijmans

Onafhankelijk consultant EU privacy,
Centre for information Policy Leadership
Voormalig adviseur en leidinggevende EDPS

Dr. M.Z. Hillebrandt

Postdoctoraal onderzoeker QUAD-project,
Faculteit der Sociale Wetenschappen
Universiteit van Bielefeld

Mr. R. van der Hoeven

Partner
Nauta Dutilh advocaten

Mr. D. Houtzager

Collegelid
College voor de Rechten van de Mens

Mr. H. Jahae

Advocaat-partner
Jahae Raymakers advocaten

Dhr. A. Kruyt

Interim manager
Oprichter en oud-directeur Landelijk bureau racismebestrijding

Prof. mr. M.J.J.P. Luchtman

Hoogleraar aan het Willem Pompe Instituut voor
Strafrechtswetenschappen
Universiteit Utrecht

Mr. dr. L. Marin

Universitair docent Europees recht
Universiteit van Twente

Prof. mr. P.A. Nollkaemper

Hoogleraar internationaal publiek recht
Universiteit van Amsterdam

Mr. dr. L.A. van Noorloos
Universitair docent straf(proces)recht
Universiteit van Tilburg

Mr. T.J.P. van Os van den Abeelen
Honorair raadsheer
Gerechtshof Den Haag

Mr. N. Pinto
Coördinator-netwerker bij IDEM
Art. 1/ Radar

Mr. dr. A.M. Reneman (tot juni 2017)
Universitair docent Migratierecht
Vrije Universiteit Amsterdam

Mr. dr. J.J. Rijpma
Universitair hoofddocent Europees recht
Universiteit Leiden

Prof. mr. P.R. Rodrigues
Hoogleraar immigratierecht
Universiteit Leiden

Mr. D. Schaap
Advocaat-partner
Inigo Advocaten

Mr. Dr. A.M.G. Smit
Raadsheer, Gerechtshof Den Bosch
Contactpunt van het Europees Justitieel Netwerk voor strafzaken

Mr. N. Tuijn
Senior raadsheer afdeling strafrecht
Gerechtshof Den Bosch

Mr. dr. M.I. Veldt-Foglia
Raadsheer
Gerechtshof Den Haag

Prof. mr. G. Vermeulen
Hoogleraar strafrecht
Universiteit Gent

Mr. B. Wegelin
Advocaat
Everaert Advocaten

Mr. M. Wijnkoop
Senior strategisch adviseur
VluchtelingenWerk Nederland

Mr. dr. F. Zuiderveen Borgesius
Onderzoeker (Marie Curie fellow),
Research Group on Law Science Technology & Society (LSTS),
Vrije Universiteit Brussel
Fellow of the IViR Institute for Information Law,
University of Amsterdam

Mr. dr. K.M. Zwaan
Onderzoeker migratierecht
Radboud Universiteit Nijmegen

Mr. N. Kalkan
Secretaris van de Commissie Meijers

De Permanente Commissie is een onafhankelijke organisatie, opgericht door de Nederlandse Orde van Advocaten, VluchtelingenWerk Nederland, het instituut voor multiculturele ontwikkeling FORUM, het Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie, dat sinds april 2007 is opgegaan in de vereniging Artikel 1, en het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten.

De Commissie krijgt hedendaags ook steun van Stichting Migratierecht Nederland en wordt bovendien financieel gesteund door Stichting Democratie en Media en het UAF.

Overzicht adviezen

CM1701	CM1701	Letter to the European Commission regarding e-privacy rules
CM1702	CM1702	Note on the interparliamentary scrutiny of Europol
CM1703	CM1703	Notitie ten aanzien van ontwikkelingen in de publieke en parlementaire voorziening EU-informatie
CM1704	CM1704	Comment on the proposal for a Directive on countering money laundering by criminal law
CM1705	CM1705	Comment on the Draft Regulation on the mutual recognition of freezing and confiscation orders
CM1706	CM1706	Note on the EU law aspects of PNR in public transport
CM1707	CM1707	Brief over de formatieonderhandelingen
CM1708	CM1708	Comments on the proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European Travel Information and Authorisation System (ETIAS)
CM1709	CM1709	Brief inzake het voorstel COM (2016) 7 tot wijziging van het Kaderbesluit inzake ECRIS (European Criminal Records Information System)
CM1710	CM1710	Note on the definition of third-country nationals in the Commission's ECRIS-TCN proposal
CM1711	CM1711	Note on Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a centralized system for the identification of Member States holding conviction information on third-country nationals and stateless persons (ECRIS - TCN)
CM1712	CM1712	Reactie van de Commissie Meijers op het regeerakkoord 2017-2021

Verder

- Input offered by the Meijers Committee to the European Ombudsman own-initiative inquiry OI/2/2017/TE
- Paper Human Act or Devil's Pact? Afspraken tussen de EU en derde landen op het gebied van migratie: de mensenrechtelijke dimensie

COMMISSIE MEIJERS

**PERMANENTE COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN IN
INTERNATIONAAL VREEMDELINGEN-, VLUCHTELINGEN-
EN STRAFRECHT**

■■■■■■

BEZOEKADRES

Surinameplein 124
Amsterdam

POSTADRES

Postbus 2894
1000 GN Amsterdam

TELEFOONNUMMER

020-3620505